

Wspomnienie o Prof. Antonim Gabryelewiczu

W dniu 24 września 2010 r., podczas pobytu w Hiszpanii, zmarł nagle i niespodziewanie prof. zw. dr hab. med. dr h.c. multi Antoni Gabryelewicz. Odszedł od nas wybitny uczony, doskonały klinicysta i wspaniały człowiek, któremu wszyscy bardzo wiele zawdzięczamy. Idea poświęcenia osobie Prof. Antoniego Gabryelewicza kolejnego numeru „Postępów Nauk Medycznych” narodziła się prawie rok temu, kiedy Profesor jeszcze żył. Tym wydaniem chcieliśmy sprawić mu przyjemność i jednocześnie oddać mu cześć. Ślepy los sprawił, że Profesor nie weźmie już tego czasopisma do ręki. Przy okazji tego pamiątkowego wydania, chciałbym Czytelnikom przybliżyć sylwetkę Profesora.

Prof. dr hab. med. Antoni Gabryelewicz urodził się 16.07.1928 r. w Downarach, na Białostocczyźnie. Był żonaty, ma jednego syna i dwóch wnuków.

Dyplom lekarza uzyskał w roku 1952 w Akademii Medycznej w Łodzi. Stopień naukowy doktora nauk medycznych uzyskał w Akademii Medycznej w Białymstoku w roku 1961, zaś doktora habilitowanego w 1968. Tytuł profesora uzyskał w roku 1976.

Od roku 1952 pracował w Klinice Chorób Wewnętrznych w AM w Białymstoku na etacie klinicznym. W roku 1970 został Kierownikiem Kliniki Gastroenterologii w tejże Akademii. Zorganizował Klinikę, zadbał o jej wyposażenie w nowoczesny sprzęt endoskopowy. Był pionierem polskiej gastroenterologii i pankreatologii. Odbił szereg kursów szkoleniowych: roczny pobyt naukowy w New York Blood Center oraz jako *visiting* profesor w klinicznych ośrodkach w Helsinkach, Kanadzie, USA, Niemczech, Francji, Wielkiej Brytanii i Japonii. Pomimo wielkiej pasji naukowej, w codziennym życiu kierowanej przez niego Kliniki, na pierwszym miejscu był chory człowiek. Dzięki takiej postawie, zaszczepił szlachetne wzorce swoim uczniom i cieszył się wielką wdzięcznością swoich pacjentów.

Główne zainteresowania naukowe Profesora koncentrowały się wokół pankreatologii klinicznej i ostrego doświadczalnego zapalenia trzustki, zaburzeń hemostazy w zapaleniu trzustki, farmakologii klinicznej i endoskopii przewodu pokarmowego. Dzięki tym badaniom o osobie Pana Profesora i o kierowanym przez niego ośrodku usłyszała cała Polska i cały świat.

Był autorem bądź współautorem ponad 270 publikacji, które ukazały się w czasopismach krajowych i zagranicznych. Był członkiem zespołów redakcyjnych kilku krajowych i zagranicznych czasopism naukowych, współredaktorem podręcznika „Choroby trzustki” oraz autorem kilku rozdziałów w innych podręcznikach. Był promotorem 23 rozpraw na stopień doktora nauk medycznych i opiekunem 9 habilitacji. Ośmiu jego uczniów zostało profesorami.

Prof. Antoni Gabryelewicz był członkiem kilku krajowych towarzystw naukowych i przez wiele lat przewodniczył Komisji Gastroenterologii i Hepatologii Polskiej Akademii Nauk. W latach 1985-91 był Prezesem Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii i przez wiele lat przewodniczył Białostockiemu Oddziałowi Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii. Był członkiem honorowym: Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii, Bohemo-Słowackiego Towarzystwa Medycznego im. J. E. Purkyne oraz członkiem korespondentem Niemieckiego Towarzystwa Gastroenterologii (German Association of Gastroenterology). Z jego inicjatywy powstała Robocza Grupa Trzustkowa Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii, w której pracy brali udział wybitni pankreatolodzy krajowi i zagraniczni. Nawiązał współpracę z gastroenterologami Belgii, Finlandii, Czechosłowacji, Niemiec i Japonii.

W latach 1974-81 był Dziekanem Wydziału Lekarskiego AM w Białymstoku. Przez kilka kadencji był członkiem Senatu tejże Uczelni.

Przez dwie kadencje był członkiem Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów oraz członkiem Zespołu Nauk Medycznych Komitetu Badań Naukowych. Za prace naukowe prof. Antoni Gabryelewicz i Jego Zespół byli wielokrotnie wyróżniani nagrodami naukowymi I^o Ministra Zdrowia i Rektora AM. W uznaniu zasług Profesora, nasza Uczelnia nadała mu tytuł doktora honoris causa. Ten honorowy tytuł nadały mu również inne uczelnie polskie: Akademia Medyczna we Wrocławiu oraz Uniwersytet Medyczny w Łodzi.

Spośród wielu odznaczeń Profesor najbardziej cenił Odznakę za Wzorową Pracę w Służbie Zdrowia i Medal Edukacji Narodowej. Otrzymał medal Gloria Medicinæ, który miał być wręczony 5 listopada 2010 r. Ten medal to najwyższe odznaczenie Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, nadawane za wybitne zasługi dla medycyny. Niestety, na tej uroczystości już go nie było.

Profesor Antoni Gabryelewicz miał wspaniałe życie i w swoim dorobku pozostawił nie tylko prace naukowe, ale także liczne grono uczniów, w których sercach pozostanie na zawsze. Żegnamy naszego Profesora z głębokim żalem i smutną refleksją o nieuchronności przemijania.

*Prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski
Białystok, grudzień 2010 r.*